

Ратушняк А.В.

студентка,

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ПОНЯТТЯ «ІНФІНІТИВ» В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Дослідження дієслів займає вагоме місце у сучасній лінгвістиці. Хаймович Б.С. та Роговська Б.І. зазначають у своїй праці, що дієслово – це система систем і головним розмежуванням в системі дієслів є особові (*finite*) і неособові (*non-finite*) форми [6, с. 150]. До неособових форм дієслів (*non-finite forms of the verb / verbals / verbids*) в англійській мові відносять: інфінітив (*the Infinitive*), герундій (*the Gerund*) і дієприкметник (*the Participle*). Деякі дослідники вказують на наявність чотирьох форм, розрізняючи дієприкметник I і дієприкметник II [2]. Дослідники як Р. Кверк та Дж. Ліч не розглядають герундій як неособову форму дієслова, тому виділяють лише два дієприкметника та інфінітив [5, с. 40].

Основним показником безособовості цих форм дієслова є відсутність їх прямих зв'язків з граматичним підметом, а значить у цих формах відсутня категорія часу. Такі форми лише вказують на співвідношення часу тієї дії, яку вони позначають, з дією дієслова-присудка, але не відносять дію в певний часовий відрізок:

– попередність дії (перфектні форми герундія, дієприкметника I, інфінітива: *to have passed, to have been passed, to have been passing; having passed*);

– одночасність дії (неперфектні / неозначені форми герундія, дієприкметника I, інфінітива: *to pass, to be passing, to be passed; passing*).

Характерними особливостями дієслова є наявність категорії стану (*Active/Passive*), виду (*Indefinite, Perfect, Continuous, Perfect Continuous*) а також можливість мати залежні слова і визначатися прислівником. Інфінітив має шість форм для перехідних дієслів і чотири – для неперехідних (які не мають форми пасивного стану). У дієслів, що не вживаються у тривалому часі (*Continuous*) кількість форм інфінітива буде меншою. Значення виду і стану в інфінітиві не відрізняється від відповідних йому значень фінітних форм дієслова.

Інфінітив (від лат. «*Infinitivus*» невизначений, неозначений) розглядається як граматична форма, яка втілює в собі як дієслівні, так і іменні властивості. На сучасному етапі розвитку англійської мови іменні ознаки інфінітива проявляються, перш за все, у виконанні ним деяких синтаксичних функцій. Також, інфінітив не може бути в реченні у ролі присудка, що є характерним для фінітної форми дієслова [4, с. 74].

Дієслівними ознаками інфінітива вважається його семантична основа, а також збереження таких дієслівних категорій, як категорія стану та часу. Двоїстий характер інфінітива заклав основу неоднозначного підходу до становлення його статусу в лінгвістиці. Загалом, в історії вивчення інфінітиву, можна виділити два основних підходи:

- інфінітив – перехідна форма дієслова в іменник;
- інфінітив – іменна форма дієслова.

Відповідно до праці Барабаш Т.А., інфінітивом є нефінітна форма дієслова, що виражає дію, не визначаючи число, особу і спосіб, не має дієслівних звичайних часових форм, а тільки вказує на час, який є співвіднесеним з моментом дії, вираженої дієсловом в особовій формі [1].

Згідно з думкою Олійника І.С. та Ганича Д.І., інфінітив – це початкова форма дієслова, яка виражає стан або дію безвідносно до діючої особи, часу, числа та способу [3].

Хаймович Б.С. та Роговська Б.І. виділяють наступні риси інфінітиву, які притаманні неособовим дієсловом:

1. Його подвійне лексико-граматичне значення (має дієслівні та іменні ознаки).
2. Категорії стану, виду та часу.
3. Особлива здатність поєднуватися з різними частинами мови, яка притаманна дієсловом і частково іменникам.

Подібно до особових дієслів, інфінітив може поєднуватися з:

- прислівниками

Jack nodded dumbly [7].

- іменниками та займенниками, що позначають виконавця дії чи саму дію

I expected him to rise [7].

Як іменник інфінітив може поєднуватися з особовими дієсловами.

But Cullam only wanted to talk [7].

4. Слово-морфема *to*.

5. Має синтаксичні функції підмета, присудка, додатка, означення, обставини і т.д.

6. Його участь в утворенні аналітичних формах, таких як *shall come, will come, should come, would come* і т.д. [6, с. 187].

Отже, інфінітив є безособовою формою дієслова, яка відповідає на питання що зробити?, що робити? в українській. Він називає саму дію чи стан, не вказує число та особу. Головною ознакою інфінітиву є слово-морфема *to*, яка не має самостійного значення, але показує, що інфінітив знаходиться у постпозиції по відношенню до неї. Однак вона часто опускається. Це стосується вживання після дієслів чуттєвого сприйняття та після модальних дієслів.

Список використаних джерел:

1. Барабаш, Т.А. Грамматика английского языка Текст / Т.А. Барабаш. – Москва: Высшая школа, 1983. – 240 с.
2. Бархударов Л.С., Штелинг Д.А. Грамматика английского языка: Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. / Л.С. Бархударов, Д.А. Штелинг. – Москва: Литература на иностранных языках, 1960. – 420 с.
3. Ганич Д.І. Словник лінгвістичних термінів / Д.І. Ганич, І.С. Олійник. – Київ: Вища шк., 1985. – 360 с.
4. Иртеньева Н.С. Теоретическая грамматика английского языка / Н.С. Иртеньева – Москва: Высшая школа, 1969. – 327 с.
5. Кверк Р. Грамматика современного английского языка для университетов. / Р. Кверк, С. Гринбаум, Дж. Лич, Я. Свартвик – Москва: Высшая школа, 1982. – 391 с.
6. Хаймович Б.С., Роговская Б.И. Теоретическая грамматика английского языка: Учеб. пособие для ин-тов и фак. иностр. яз. / Б.С. Хаймович, Б.И. Роговская. – Москва: Высшая школа, 1967. – 298 с.
7. R. Rendell *The best man to die.* / Rendell R. – London: Arrow Books Ltd, 1981. – 208 p.